

UDENRIGSMINISTERIET

Den 18. marts 2010.

Europaudvalgets spørgsmål
nr. 30 af 20. januar 2010
(EUU alm. del)

Spørgsmål nr. 30:

Ministeren bedes redegøre for den danske regerings holdning til de anbefalinger, som Amnesty International har givet det spanske formandskab ifølge EEU alm. del (09) – bilag 186.

Svar:

Amnesty International's ganske omfattende anbefalinger er rettet til det spanske EU-formandskab, og det tilkommer derfor først og fremmest det spanske formandskab at forholde sig hertil.

Amnesty International's anbefalinger angår ikke blot Udenrigsministeriets område, men også Justitsministeriets og Integrationsministeriets område.

For så vidt angår de dele af Amnesty International's anbefalinger, der angår Udenrigsministeriets områder vil jeg indledningsvis gerne understrege, at regeringen anerkender den meget vigtige rolle, som NGO'er spiller i bestræbelserne på at fremme og beskytte menneskerettighederne, herunder gennem monitorering og påpegning af konkrete problemer med overtrædelser af menneskerettighederne. I det lys hilser regeringen det velkommen, at Amnesty International som fast praksis forud for de enkelte EU-formandskaber udarbejder anbefalinger for at påvirke formandskabets prioriteter og dermed arbejdet i EU. Der har udviklet sig en tradition for, at EU's menneskerettighedsarbejdsgruppe under hvert EU-formandskab har en dialog med NGO'er, herunder Amnesty International om udfordringerne i det internationale menneskerettighedsarbejde, herunder om EU's rolle og påvirkningsmuligheder. Det er en direkte dialog, som vi fra dansk side sætter stor pris på i tillæg til den løbende dialog med Amnesty International og andre NGO'er på menneskerettighedsområdet.

Udgangspunktet for regeringens holdning til de enkelte anbefalinger i forhold til det internationale menneskerettighedsarbejde skal tages i strategien "*Det Internationale Menneskerettighedsarbejde – Strategi for Regeringens Tilgang*", som regeringen lancerede i marts sidste år. I strategien fastslås, at menneskerettighederne og deres overholdelse udgør et centralt element i regeringens værdigrundlag, og at Danmark fører en målrettet, konsekvent og principfast menneskerettighedspolitik over en bred front. Det fremgår endvidere at Danmark vil arbejde for at fremme og beskytte menneskerettighederne både bilateralt og multilateralt i regional og international sammenhæng. I den sammenhæng spiller EU en særlig rolle, idet menneskerettighederne er en integreret del af EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Regeringen arbejder derfor med udgangspunkt i menneskerettighedsstrategien for at fremme og beskytte menneskerettigheder og fremme danske synspunkter gennem EU-samarbejdet.

I forhold til de enkelte anbefalinger til det spanske formandskab vil jeg gerne benytte lejligheden til at forholde mig til følgende inden for Udenrigsministeriets område:

Relationerne mellem EU og FN

FN's Menneskerettighedsråd

Amnesty International's anbefalinger:

Lede EU i en dynamisk tilgang med henblik på at forbedre Menneskerettighedsrådets arbejde og funktion, herunder dets særlige procedurer.

Forsætte med aktivt at støtte processen for de universelle, periodiske gennemgange ved at lade anbefalingerne systematisk indgå i EU's eksterne relationer og ved at vise "bedste praksis" under Spaniens egen gennemgang.

Danmark vil fortsat arbejde for at styrke Menneskerettighedsrådets arbejde til fremme og beskyttelse af menneskerettighederne. Danmark og de øvrige EU-lande er i den forbindelse opmærksomme på behovet for at styrke samarbejdet på tværs af regionerne, særligt til de latinamerikanske lande samt til de afrikanske lande. Det danske engagement i Rådet vil dog fortsat være baseret på vilje til at indgå i en konstruktiv og åben dialog med alle FN's medlemmer på tværs af regionale grupperinger under hensyntagen til, at dialogen fremmer menneskerettighederne, og at danske og EU's "røde linjer" ikke overskrides.

Regeringen støtter processen for de universelle, periodiske gennemgange (UPR), som har vist sig at være et nyttigt instrument til at fastholde fokus på FN's medlemsstaters overholdelse af menneskerettighederne. Regeringen støtter, at anbefalinger fra UPR-gennemgangen i relevant omfang indgår i den dialog, som EU har med andre lande.

Årtusindeerklæring om målsætninger på udviklingsområdet:

Amnesty International's anbefaling:

Vise førerskab i udviklingen af en menneskerettighedsfokuseret gennemgang af årtusindeudviklingsmålene som forberedelse til FN-topmødet i september 2010.

Regeringen lægger vægt på, at fremme og beskyttelse af menneskerettighederne indgår som et tværgående hensyn inden for alle udenrigspolitiske områder og aktiviteter. Danmark har sat særlig fokus på rettigheder i forbindelse med den af FN's generalforsamling i 2000 vedtagne Årtusindeerklæring om målsætninger på udviklingsområdet frem til 2015 og de efterfølgende konkretiserede otte specifikke udviklingsmål – de såkaldte Millennium Development Goals (MDG) eller 2015-målene.

Efter at 2015-målene blev formuleret, er der på tværs af FN-systemet arbejdet på at styrke inddragelsen af menneskerettighedshensyn i hele FN-systemet. Det er f.eks. for nylig blevet besluttet at oprette en stilling som assisterende generalsekretær i FN's hovedkvarter i New York for at sikre inddragelse af hensynet til menneskerettigheder i FN's udviklingsarbejde.

Fra dansk side lægges der særlig vægt på rettighederne i forbindelse med udviklingsmål nr. 3 om, at ligestilling og kvinders muligheder er både en ret i sig selv og et middel til at nå de øvrige udviklingsmål. Danmark har sat særlig fokus på fremme af ligestilling gennem kampagnen ”MDG3 Global Call to Action”, der har fået stor opbakning blandt ledende beslutningstagere i verden. Fremme af ligestilling og kvinders rettigheder vil også være en hovedprioritet for Danmark under det kommende MDG-topmøde i New York i september 2010.

MDG udviklingsmål nr. 5 om bekæmpelse af mødredødelighed, herunder fremme af kvinders seksuelle og reproduktive sundhed og rettigheder, er helt afgørende for fattigdomsbekæmpelse og kvinders muligheder. Danmark arbejder både nationalt, gennem EU og internationalt på at sikre, at rettighedsaspekterne i MDG nr. 3 og MDG nr. 5 får fuld opmærksomhed.

Til brug for besvarelse af anbefalingerne i forhold til den interne menneskerettighedspolitik har jeg modtaget følgende fra Justitsministeriet:

Gennemførelse af Stockholm-programmet – strafferet:

Amnesty International’s anbefalinger:

Sikre at Stockholm-programmet ikke kun omfatter EU-borgere, men alle personer, der bliver berørt af EU-politikkerne.

Fremme konkrete foranstaltninger og handling med henblik på at beskytte ”mistænkte” rettigheder i straffesager.

Stockholm-programmet, der blev vedtaget af Det Europæiske Råd i december 2009, fastsætter de overordnede rammer for samarbejdet om retlige og indre anliggender og udstikker prioriteterne på området for 2010-2014. Forslaget indeholder en lang række konkrete tiltag, der skal medvirke til at sikre, at man når målet om et mere sikkert og integreret EU. Forslaget vil i den kommende tid, herunder under det nuværende spanske formandskab, skulle følges op af en nærmere plan for gennemførelse af de forskellige prioriteter.

For så vidt angår Amnesty Internationals anbefalinger om, at der bl.a. skal følges op på de dele af Stockholm-programmet, der angår styrkelse af mistænkte og tiltaltes proceduremæssige rettigheder, bemærkes det, at der under spansk formandskab er forhandlinger om et direktiv om tolke- og oversætterbistand i straffesager. Danmark er positiv over for, at der sker styrkelse af retten til tolke- og oversætterbistand for mistænkte og tiltalte i straffesager.

Der blev endvidere i december 2009 vedtaget en resolution om en køreplan for arbejdet med at styrke mistænkte eller tiltaltes proceduremæssige rettigheder i straffesager. Køreplanen indeholder forslag til fremtidige indsatsområder, der knytter sig til fundamentale proceduremæssige rettigheder, og opfordrer Kommissionen til at fremsætte forslag vedrørende de foreslåede indsatsområder. Det drejer sig bl.a. om initiativer vedrørende retten til information om rettigheder og anklage, retten til juridisk bistand og særlig beskyttelse af svage og udsatte personer.

Det bemærkes, at forslaget til direktiv om tolke- og oversætterbistand for mistænkte og tiltalte i straffesager gælder alle personer, herunder personer fra ikke-EU-medlemsstater, der i en EU-medlemsstat bliver udsat for en strafferetlig forfølgning. Det må forventes, at det samme vil være tilfældet for de øvrige initiativer, der fremgår af den nævnte køreplan.

Vold mod kvinder:

Amnesty International's anbefalinger:

Vedtage et koordineret og systematisk svar på spørgsmålet om alle former for vold imod kvinder og piger i Stockholm-programmets handlingsplan.

Sikre at der på EU- og nationalt plan etableres hensigtsmæssige procedurer for identifikation, beskyttelse og adgang til erstatning for personer, der har været udsat for menneskehandel, i overensstemmelse med Europarådskonventionen om menneskehandel.

For så vidt angår Amnesty Internationals anbefalinger om øget fokus på EU-plan i forhold til bekæmpelse af kvindehandel og vold mod kvinder, kan det generelt bemærkes, at Danmark er positiv indstillet over for, at der sættes øget fokus på disse områder. Det bemærkes i den forbindelse, at der i øjeblikket forhandles om en rådsresolution om bekæmpelse af vold mod kvinder. Det forventes endvidere, at der i 2010 vil blive fremsat et udkast til direktiv om bekæmpelse af menneskehandel, ligesom det forventes, at der på et senere tidspunkt vil blive fremsat et direktiv om forbedring af ofres retsstilling.

Det bemærkes, at de nævnte direktivforslag vil blive fremsat med hjemmel i TEUF, 3. del, afsnit V, og forslagene vil derfor være omfattet af Danmarks forbehold vedrørende retlige og indre anliggender. En eventuel gennemførelse af forslagene er således ikke bindende for eller finder anvendelse i Danmark.

Til brug for besvarelse af anbefalingerne vedrørende asyl og migration har jeg modtaget følgende fra Integrationsministeriet:

Asyl og migration

Amnesty International's anbefalinger og benchmarks:

Amnesty International opfordrer det spanske EU-formandskab til, at yderligere harmonisering af asylreglerne og praksis opnås i overensstemmelse med internationale beskyttelsesstandarder.

Regeringen er enig med Amnesty International i, at asylsystemerne i EU skal leve op til de internationale beskyttelsesstandarder, som medlemsstaterne er bundet af.

Amnesty International opfordrer endvidere på asylområdet det spanske EU-formandskab til at lukke hullet mellem politik og praksis via monitoreringsmekanismer, som indebærer og sikrer bidrag fra relevante interessenter.

Regeringen stiller sig umiddelbart skeptisk over for ideen om at etablere en monitoreringsmekanisme vedrørende kvaliteten af asylafgørelser, idet de enkelte lande allerede

forudsættes at have nationale procedurer, ligesom Kommissionen og Domstolen har kompetence. Såfremt der, selvom dette ikke fremgår af Stockholm-programmet, måtte blive arbejdet videre med en sådan mekanisme, bør den etableres som et redskab som medlemsstaterne på frivillig basis kan vælge at anvende.

Amnesty International opfordrer det spanske EU-formandskab til at sikre, at EU's politik vedrørende ulovlig indvandring fokuserer på bekæmpelse af kriminelle netværk og andre personer, som udnytter ulovlig indvandring, samtidig med at de pågældende personer, som udnyttes og misbruges, bliver beskyttet. Denne politik bør også afvise alle tiltag som bidrager til kriminalisering og diskriminering af ulovlige indvandrere.

Regeringen støtter en intensivering af bestræbelserne vedrørende effektive politikker til bekæmpelse af ulovlig indvandring og er enig i Amnesty Internationals fokus på bekæmpelse af de kriminelle netværk og andre personer, som misbruger ulovlige indvandrere.

Amnesty International opfordrer det spanske EU-formandskab til at sikre, at overholdelse af migranter og asylansøgers menneskerettigheder er en forudsætning for samarbejde med tredjelande (oprindelses- og transitlande).

Fra dansk side støttes en effektiv gennemførelse af den samlede migrationsstrategi, som er den ramme, inden for hvilken EU samarbejder med tredjelande om asyl og indvandringsspørgsmål. Samarbejdet herom bør efter regeringens opfattelse bl.a. fokusere på opbygningen af udlændingemyndighedernes kapacitet i de af strategien omfattede tredjelande, herunder på området for menneskerettigheder og asylspørgsmål.

Amnesty International opfordrer det spanske EU-formandskab til at sikre, at forhandlingerne i Rådets arbejdsgrupper om de omarbejdede asylforslag sikrer relevante garantier i forbindelse med frihedsberøvelse, effektive retsmidler og adgang til procedurer.

Ændringerne i asylretsakterne er omfattet af det danske forbehold. Danmark deltager dog via en parallelaftale i Dublin- og EURODAC-forordningerne på mellemstatsligt grundlag. Regeringen støtter, at asylretsakterne også fremover skal indeholde relevante garantier i forbindelse med frihedsberøvelse, effektive retsmidler og adgang til procedurer.

Amnesty International opfordrer det spanske EU-formandskab til at sikre, at Dublin-systemet indeholder en mekanisme, som kan sikre, at overførsler suspenderes, når medlemsstater er under "særligt pres", og behovene for de omhandlede personer bedre tilgodeses.

Regeringen kan ikke støtte, at Dublin-systemet skal indeholde en suspensionsmekanisme, hvorefter overførsler til og fra en medlemsstat suspenderes, såfremt medlemsstater er under et særligt pres, idet dette vil kunne medføre en forøget pull-faktor for en medlemsstat, der allerede er under pres.

Amnesty opfordrer det spanske EU-formandskab til at iværksætte drøftelser om etableringen af en monitoreringsmekanisme vedrørende menneskerettighedernes betydning i forbindelse med EU's politikker vedrørende ulovlig indvandring.

Regeringen lægger vægt på menneskerettighedernes overholdelse i forhold til EU's politikker vedrørende ulovlig indvandring. Stockholm-programmet lægger ikke op til etablering af en sådan monitoreringsmekanisme.

Amnesty understreger behovet for, at FRONTEX skal kunne drages til ansvar i forbindelse med en eventuel styrkelse af FRONTEX' rolle og mandat.

Regeringen er enig i, at FRONTEX skal operere i overensstemmelse med menneskerettighederne.

Amnesty opfordrer det spanske EU-formandskab til at fremme vedtagelsen af klare og bindende retningslinjer i forhold til medlemslandenes grænseoperationer, herunder via udførsel gennem FRONTEX. Retningslinjerne bør skabe forpligtelser for ilandsættelse og adgang til asylsagsbehandling og samtidig sikre, at opbringelsesoperationer ikke fører til at personer bliver refouleret.

Regeringen kan støtte klare og bindende retningslinjer på grænseområdet, og i det omfang det findes nødvendigt, bør der udarbejdes retningslinjer. Der er således udarbejdet retningslinjer for FRONTEX-koordinerede operationer til søs.

Amnesty opfordrer formandskabet til at sikre vedtagelsen af Kommissionens forslag fra juli 2008 om et direktiv om gennemførelse af princippet om ligebehandling for alle uanset religion eller tro, handicap, alder, eller seksuel orientering KOM nr. (2008) 426.

Regeringen er som udgangspunkt positiv over for en styrket indsats mod diskrimination og bakker op om håndhævelsen af menneskerettighederne. Det aktuelle direktivforslag giver dog anledning til en del betænkeligheder, særligt af juridisk karakter, ligesom der er behov for afklaring vedrørende forslaget's nærmere juridiske og økonomiske konsekvenser - inden en nærmere holdning fastlægges.